

“Ko je od nas tako hrabar i jak da smrti se odupreti može? Od blaženog mira se skriti, živeti dušom ispod umrle kože?” Nestanak i prekid života jednog bića, neki smatraju, predstavlja samo put ove duše ka nekom drugom svetu. Ona je snažnija od čoveka, jača i moćnija od nas samih, jer ume da prigrabi i izvuče život iz bića a donese tugu i bol. Ona. Smrt. Međutim, ono što je strašnije od nje same je strah. Strah da vreba na svakom uglu ovog sveta, strah da joj se možemo pridružiti u svakom trenutku našeg života. I veliki umetnici bavili su se ovom temom u svojim delima, kao uostalom i nekim možda svetlijim temama, na primer prijateljstvom, sukobom, susretom i putovanjem. Naravno, i ove četiri navedene teme, kao i sama smrt predstavljaju teme jednog davno napisanog dela, Epa o Gilgamešu.

Prijateljstvo je izabralo put koji se razlikovao od volje onih koji su poslali Enkidua na zemlju, onih koji su želeli da smire velikog vladara Gilgameša. Međutim, predodređeni neprijatelji postaju prijatelji i zajedno se bore protiv velikih nemani, prelaze preko raznih iskušenja koja im je postavljala sudbina. I ubivši drugo božansko biće poslato na zemlju kao i Enkidu, ova dva prijatelja razljutila su bogove, koji odlučuju da kazne velikog Gilgameša. Oduzeli su mu ono prvo i jedino što je naučio da voli u životu – prijatelja. Oduzeli su jedino biće Gilgamešu koje je voleo kao sebe samog. Njemu se veliki vladar ne priznajući strašnu sudbinu obraća dozivanjem, pita se gde je nestao njegov prijatelj Enkidu, gde je njegova snaga, gde je njegov glas. Ali shvata: nestao je Enkidu u podzemni svet, odveli su ga bogovi donjeg carstva i uzeli za sebe, da nikada više ne vidi svetlost dana, da nikada više ne uživa u lepotama života. Odveli su mu prijatelja kaznivši njega, Gilgameša, najvećom kaznom koja se smisliti mogla, jer on je svojim očima gledao kako umire njegov dragi prijatelj, www.maturski.com kako mu duša izdisajima nestaje. On je bio uz prijatelja svakog trenutka njegove bolesti, ispratio ga sa ovog na onaj svet, a to je, čak i danas, par hiljada godina kasnije, nešto najteže što ljudsko biće može doživeti - saznanje da draga nam osoba više nikada neće otvoriti oči i ugledati svetlost dana, da se nikada više neće obratiti ni nama, ni bilo kome drugom. Gilgameš je bez prijatelja slomljen, oseća da je deo njega samog postao zemlja, da je deo njega postao prašina koja će se razleteti na vetru. Ništavilo. Tokom šest dana i šest noći, ovaj vladar nije želeo sebi ni ikome drugom da prizna da je njegovog prijatelja stigla ljudska sudbina, da svoj život mora nastaviti bez Enkidua. Upravo u tom trenutku, rec ŽIVOT dobija ogromno značenje za Gilgameša. Život za njega postaje svetinja i nikako ne želi da ga izgubi. U njemu raste strah od ljudske sudbine koja, kako je zadesila Enkidua, mora i njega jednog dana uzeti u svoje okrilje. Zato kreće u potragu za eliksirom života, i to postavlja sebi za jedini cilj, jer mu ništa više na svetu nije bitno - samo goli i sam život. Želi dostići spasenje. Želi da živi zauvek, da nikada ne oseti miris i ne vidi lice smrti. Međutim, kako je na samom početku epa rečeno, život su uzeli bogovi za sebe, dok su ljude načinili smrtnim.

Možda je taj Gilgamešov strah ustvari i strah od nepoznatog, od puta sa kog povratka nema? Strah od prelaska na taj drugi svet, koji je tako blizu ovom, a tako daleko. Možda mi zaista samo mislimo da strašno boli umirati, dok se presudni događaji dešavaju u svega par trenutaka. U Epu Gilgameš nalazi spasenje za svoju dušu, međutim, prijateljstvom nestao egoizam mu se u ovom slučaju sveti, jer gubi travu života. Izmoren i razočaran, prepušta se svojoj sudbini i dočekuje strašni trenutak, kob svog ljudskog dela bića, “a smrt ga ugrabi u prelepoj dvorani njegove palate”. Smrt - strasna rec. Smrt - tajanstvena pojava. Smrt - neumitni sudija. Da, smrt - ta strasna smrt, neminovna je sudbina svakog živog bića.